

## REGISTERBLAD

**Område av riksintresse för naturvård i Värmlands län**

**Områdesnummer:** NRO17039

**Områdesnamn:** Näshöjderna

**Kommun:** Grums

**Kartblad:** 11C SO (112 2)

**Area:** 65 ha

**Naturgeografisk region:** 21a Sydvästra Sveriges kuperade barr- och lövskogslandskap-Dalslandsområdet

**Kust/havsregion:**

**Regionindelning för sjöar och vattendrag:**

**Agrara kulturlandskapsregioner:**

**Landskapsform:** Vågig bergkullterräng

**Riksvärde:**

Klapperfält, strandvallar		

**Värdeomdöme:** Näshöjderna är ett viktigt referensområde vid studier av landhöjningsförloppet i Vänerregionen. Vid sidan av den geologiska betydelsen har bildningens särpräglade utseende ett landskapsestetiskt värde.

**Huvudkriterier:** A E

**Stödkriterier:**

**Förutsättningar för bevarande:** Skogsbruk bedrivs med särskild hänsyn till naturmiljön. All mark-exploatering bör undvikas. Verksamheter som negativt skulle påverka naturvärdena är all form av täkt, schaktning och tippning. Vidare bör ej väg- och ledningsdragning beröra området. De skogsområden som berör strandlinjeområdena och stentorget bör ej kalavverkas. Hänsyn bör även tas vid körningar med skogsmaskiner och vid andra arbetsföretag.

**Säkerställande:** Inga åtgärder är aktuella.

**Områdets huvuddrag:** Området ligger på östra sidan av gnejsmassivet Näshöjderna. Det omfattar en svagt sluttande dalgång kring Ölklyttbäcken samt sydsidan av den mot öster utskjutande Torn-höjden. Karakteristiskt för området är klapperförekomsten med en serie av strandvallar från Högsta Kustlinjen och flera havsfjärdsstadier, samt en i övrigt väl markerad övergång mellan svallad och osvallad terräng.

Högsta Kustlinjen som här ligger på ca 175 m ö h markeras i dalgången av en flack uppmot 100 m brett klapperfält med ytterst sparsam vegetation - ett s k stentorg. Det smalnar av utåt sidorna men kan följas längs med hela sydsidan av Tornhöjden. Söder om högsta punkten markeras nivån för Högsta Kustlinjen av en mycket skarp gräns mellan svallade hållmarker och en osvallad moränya.

Den nedre delen av strandvallssystemet vid 140 m ö h består av ett bäckdelta avsatt av Ölkyttbäcken vid den tidpunkt då den mynnade i havsfjärden. Serien av strandvallar från 175 till 140 m ö h omfattar landhöjningen under tidsperioden från ungefär 8 000 till 7 200 före Kristus.

Vegetationen i området domineras av rationellt skött blandbarrskog där gran dominerar på finkornrika jordar ovan och nedanför strandvallsserien medan tall växer i det magra och renspolade området däremellan. Granbestånden är av blåbärstyp medan det glesa tallbeståndet är av ris- och hållmarkstyp. Vid Högsta Kustlinjen på sydsidan av Tornhöjden är gränsen mellan de gran- och talldominerade delarna särskilt tydlig. Granbeståndet på läsidesmoränen över Högsta Kustlinjen är här av bredbladig grästyp med inslag av näringsgynnade växtarter som sötvedel, vippärt, stinknäva och bergjohannesört. Skogsbeståndet är luckigt till glest med ett rikt inslag av enbuskar och äldre björk vilket tyder på att området tidigare tjänat som hagmark.

Under Högsta Kustlinjen förändras växtligheten i ett slag till en gles hållmarkstallskog. Tallarna som helt är hänvisade till sprickor mellan hållarna är magra och knotiga. Fynd av äldre stubbar visar att nuvarande bestånd uppkommit efter avverkning.

Ölkyttbäcken som rinner genom området har ett bestånd av elritsa, vilket är anmärkningsvärt i en annars hårt föroreningsdrabbad region. Områdets fauna är i övrigt dåligt känd.

En geologisk informationsled med utgångspunkt från Näs har iordningställts i länsstyrelsens regi. Leden som sträcker sig upp till Ölkyttjärn erbjuder goda möjligheter till geologisk fältundervisning.

### **Anmärkningar:**

### **Referenser:**

van der Brink, R 1987

Naturinventering av Grums kommun. Länsstyrelsen i Värmlands län (manus)

Ehrenroth, B 1979

Naturvårdsinventering i Värmland. Grums kommun. Länsstyrelsen i Värmlands län.

Furuholm, L 1985

Näshöjderna - geologisk stig vid Högsta Kustlinjen. Länsstyrelsen i Värmlands län.

**Uppgiftslämnare:** Lars Furuholm

**Datum:** 981019